

**Összefoglaló a BKIK tagoknak az egyes műanyag termékek betiltásáról,
a kapcsolódó termékdíjtételekről, az új hulladéktörvényről és
az italcsomagolások kötelező visszaváltásáról
2021.03.11**

Ez a cikk a kiskereskedők, vendéglátó helyek szemszögéből foglalja össze az alábbi témakörökben kihirdetett vagy bevezetni tervezett jogszabályi változásokat:

- az egyes műanyag termékek betiltása
- az új hulladéktörvény és kapcsolódó rendelkezések
- az italcsomagolások kötelező visszaváltása.

1, Az egyes műanyag termékek betiltása

Az egyes egyszer használatos, valamint egyes egyéb műanyagtermékek forgalomba hozatalának korlátozásáról szóló jogszabálytervezet az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/904 európai parlamenti és tanácsi irányelven (a továbbiakban: **SUP irányelv**) alapul, melyet további termékkörrel bővített a jogalkotó, mely várhatóan heteken belül kihirdetésre kerül, és 2021. július 1-jével lép hatályba az alábbi (BKIK tagokat érintő, nem teljes körűen bemutatott) **műanyagból készült** termékekre vonatkozóan:

- Evőeszköz: villa, kés, kanál, evőpálcika,
- Tányér,
- Szívószál,
- Italkeverő pálcika,
- Expandált polisztirolból készült ételtároló edény, ételtartó, italtároló, italtartó pohár (+tető, fedél),
- Italtartó pohár (bármilyen műanyagból készült),
- Könnyű műanyag hordtasak.

Ezen termékek **első alkalommal történő forgalmazásának tiltását írják elő, amennyiben a jogszabály ezen definíciója nem változik**, lehetőség van arra, hogy **készletet halmozzanak fel** a kereskedők hazai gyártótól történő vásárlásból, és ezeket a termékeket a készletük erejéig július 1-je után is továbbforgalmazhatják (azonban mindenképp javasolt megvárni a jogszabály kihirdetését a végleges definíció miatt).

Expandált polisztirolból (mint a habtálca anyaga) készült ételtároló edény, ételtartó, amely olyan ételek tárolására szolgál, amelyek:

- a) azonnal fogyaszthatók helyben vagy elvitelre,
- b) fogyasztása általában az edényből történik, valamint
- c) készételként fogyaszthatók, azaz további elkészítést, például főzést, forralást vagy melegítést nem igényelnek,

beleértve például a gyorsételekhez vagy egyéb készételekhez használt ételtároló edényt, de kivéve a következőket: italtároló, tányér, tasak, ételt tartalmazó

csomagolás.

A jogalkotó további termékcsoportok forgalmazását tiltja majd be:

- **Italtartó pohár:** (bármilyen) műanyagból készült egyszer használatos pohár, amelyet az italtermék értékesítési pontján biztosítanak a fogyasztók részére, továbbá annak teteje és fedele,
- **Könnyű műanyag hordtasak:** műanyagból készült, fogófüllel ellátott vagy fogófül nélküli, 50 mikronnál kisebb falvastagságú, egyszer használatos hordtasak, amelyet az áruk vagy termékek értékesítési pontján biztosítanak a fogyasztók részére nem csak szállítási hanem bármely csomagolási céllal, DE:
 - Elsődleges (termék) és gyűjtő csomagolásra használt, 0-15 mikron közötti falvastagságú zacskókra nem vonatkozik,
 - Biológiailag lebomló anyagból készült, 15-50 mikron közötti hordtasak forgalmazható.

Lehetséges használati alternatívák

- Más műanyag fajta alkalmazása:
 - expandált polisztirol anyagú ételtárolók esetén más anyagú, vagy újrahasználatos ételtárolók,
 - 15-50 mikron közötti hordtasak helyett biológiailag lebomló hordtasak,
- Papír alkalmazása tányérok, tálcák, poharak (akár speciális bevonattal) esetén,
- Fa evőeszközök alkalmazása,
- Többször használatos megoldások.

2, Termékdíjtételek 2021. 07.01-től a műanyag hordtasak és zacskó esetén

A 2011. évi LXXXV. sz. termékdíjtörvényben meghatározott díjtételek az alábbi, termékek esetén változnak:

- Termék vagy gyűjtő csomagolásra használt, 0-15 mikron közötti falvastagságú zacskók esetén 57 Ft/kg-ról 1.900 Ft/kg-ra nő,
- Biológiailag lebomló anyagból készült, 15-50 mikron közötti hordtasak, mint ezen kategóriában az egyetlen és új opció díjtétele 500 Ft/kg, korábban nem voltak díjkötelesek a (szigorúbban definiált) biológiailag lebomló csomagolások,
- (az 50 mikron feletti bevásárló- reklámtáskák 1.900 Ft/kg-os díjtétele maradt).

A termékdíj megfizetése első belföldi forgalomba hozatalkor, vagy behozatal esetén a kötelezett készletre vételkori bevallása esetén készletrevételkor történik.

Van (olcsóbb, régi díjtételű) a fenti termékekre készletfelhalmozás lehetőség – hazai beszerzéskor, vagy készletre vételes kötelezettként bejelentett cégek importjakor “régi díjtétellel” terhelten.

3, A hulladéktörvény módosításának rövid, idevágó elemeinek bemutatása

A MK 30. számában megjelent, 2021. évi II. Sz. salátatörvényen belül a hulladékgazdálkodásról (2012. CLXXXV. sz.) és a környezet védelméről (1995. LIII. sz.) szóló törvény is módosult.

A jelenleg ezen jogszabályból ismert kevés konkrétum miatt a rövidesen megjelenő végrehajtási kormányrendeletek tartalma lesz majd meghatározó. Lényegi változások 2023 július 1-től várhatóak (a legtöbb gyakorlatot befolyásoló rendelkezés hatályba lépése ekkor történik).

Legfőbb elemei:

- Kiterjesztett gyártói felelősség alkalmazása (EUs előírás): a fokozott gyártói felelősséget írja elő a gyártott termékekre, de hatással van a kereskedőkre is,
- Egy kijelölt koncesszor koordinálja majd a hazai hulladékgazdálkodást az állam megbízásából,
- A visszaváltási díj (régi nevén betétdíj) kötelező, állami bevezetése megtörténik az italcsomagolásokra, de újabb termékek is bekerülhetnek a rendszerbe (pl. sütőolaj),
- A begyűjtött, átvett hulladék az állam tulajdonába kerül, kompenzáció biztosításával.

A Kiterjesztett gyártói felelősség hatása a kiskereskedelemben

- A hulladékbirtokos anyagfajtánkénti elkülönített gyűjtési kötelezettségéről van szigorítás, azoknak kihívás, akik jelenleg nem szelektíven gyűjtenek,
- a gyártó általi, termékjelöléssel kapcsolatosan vannak új feltüntetendő információk,
- a forgalmazó kötelezett a visszaváltási díj, és tartós fogyasztási cikkeknel majd a letéti díj meg- (vissza)fizetésére a fogyasztó felé.

4, Visszaváltási díj („betétdíj”)

Ez a kiskereskedelmet leginkább kihívások elé állító téma, a visszaváltási díj elsőként a PET, alu és üveg italcsomagolásokra kerül bevezetésre, a rendszer beindítását 2023 júliusától tervezik. Állami-koncesszori rendszerben történő, kötelező visszaváltás lesz, további részletek nem ismertek, azok a végrehajtási kormányrendeletekben lesznek meghatározva (remélhetőleg rövidesen jön ki tervezet). Ami fontos:

- A koncesszor a teljes gyártói/kereskedői költséget át kellene, hogy vállalja (üzemeltetési, egyéb) a visszaváltási díj terhére,
- Tisztázandó pontosan a költségviselés-, adminisztráció- és feladatmegosztás a gyártók-kereskedők között,
- Lényeges, hogy zökkenőmentes (díj-, és költség) elszámoló-rendszer működjön,
- Kérdés, hogyan történik majd a helyigény (automaták, hulladékártárolás, kézi visszavétel) és a munkaerőigény (kézi visszavétel, adminisztrációs feladatok) kezelése,

- Nyitottak még a logisztikai kérdések,
- Nem egyértelmű, hogy kis boltméret esetén lesz-e visszaváltás vagy biztosítanak mentesülést ezalól, bizonyos üzletméret esetén.

Amennyiben van kérdésük, kérem, keressenek bennünket közvetlenül az alábbi emailcímen.

Készítette:

dr. Kiskovács Miklós
Green Tax Consulting Kft.
Email: kiskovacs.miklos@green-tax.hu